

* Diese Ausg. 10 g
Lg

1035

Spartani quia liberos solerter educabāt, felici rep. gaudebant. Medium hunc finē sequendi inter alia erat matura ingeniorum exploratio: ut ad quod vitæ genus pueros proclives animadvertissent, ad illud omni ope eos promoverent certi, quod ager conveniente semine confitus certum ferat fructum. Ad dignoscenda vero puerorum ingenia isti educationis artifices hoc utebantur invento, ut Ephori quotannis plus vice simplici varia variarum artium & opificiorum instrumenta publice exposita contemplandi, contrectandi & artem experiendi pueris potestatem facerent; domi etiam parentes liberis de artium varietate, mediis, jucunditate, utilitate, necessitate identidem cantilenam canerent, ne temere vitæ genus indoli minime respondens, imò plane contrarium arriperent. Inde natura & arte sic amice conspirantibus non poterat non in quovis vitæ instituto virorum excellentium satis esse. Ut hodiernum hæc salutaris ingeniorum exploratio vigeret, optandum esset. Umbram antiqui illius Spartanorum moris exhibent Scholæ in celebrando festo, quod vocant, Gregoriano, quo inter alia solertiz puerilis incitamenta permittuntur teneræ ætati varia variarum artium & opificiorum vestimenta & instrumenta, quibus non raro serium vitæ institutum deinceps respondet. Præceptores in tali ingeniorum scrutinio suum agunt de vitæ generum varietate, usu, honestate, sumtibus identidem pro re nata differendo, regulas in eligenda vitæ conditione proponendo, adolescentes de inclinatione & libris, quos sibi permittunt & comparant, percontando, tum aliquod proposito inserviens scriptum à discipulis exigendo. Postremum in heic nominatis adolescentibus sic periclitari placuit, ut ad quam disciplinam animum quisque suum B. C. D. videtur in posterum applicaturus, eam exercitio oratorio habendo prægustet. Idcirco tirocinium usu deinceps confirmaturi

Johann Christoph Heerwagen / Francohusanus
JURISPRUDENTIAM;

Reinholdus Schwelengrebel / Moscovia Russus
MEDICINAM & præcipue Anatomicam,

Christianus Weitzius, Jenensis
VIRVM POLITICVM

breviter commendabunt, describet ad d. VII. Octobr. hor. IX. In Audit. Maj.

Quod ordinarium exercitium publice indicat

Cum Domino RECTORE

JOH. CHRISTOPH TRÉUNER ConR.

exhibens una in usum juventutis versus quosdam memoriales Geographicos & alios de Germaniæ & Imperii statu, otio Cereali factos.

RUDOLSTADII Typis FREYSCHMIDIANIS

Sinus Magni Europæ, Asiæ, Africæ.

Quinq; Sinus in agnos Europa, Asia, Africa sorbent
 Oceanus è vasti, marium ceu fontis, abyssos:
 Europam Internum mare qua secernit ab Afro,
 Quaq; Asiæ refluxis anfractibus alluit oras:
 Hinc sinus (ensis) Arabs Asiæ se jungit & Afros:
 Persicus aut Arabes secludit divite Persa
 Fluctibus assiduis tundit Gangeticus Indos.
 Par canero & chelis Mæandricus ille Codanus
 (Seu mavis nostras Ost see / seu Balticus humor,)
 Atrodit Danos, Gutos, Suecos Livonesque,
 Botnicus ad Suecos sinus altera chela vocatur,
 Finnicus à Finnis chela altera dicta propinquis.
 Oceanus reliquus totum circumfluit orbem
 Nomina sortitur ferme a regione propinqua.

EVROPAE figura.

Virginis os habitumque gerens EUROPA figuror:
 Qui situs ? occasum ad brumalem vertice verso
 Æstivum facies & sine ipse aspicit ortum:
 Solis ad occasum caput est HISPANIA vasta,
 GALLICA PARS collum, JVGGA PIRENÆA Monile,
 Robustum pectus tibi reliqua GALLIA signat,
 Hærent Helvetiis dextris, Belgisque sinistris
 Brachia bina; ITALI dextrum, scævumq; BRITANNI,
 Alpibus exoriens RHENVUS diaphragma vetustum.

Nostra

Nostra refert (utinam sanum) GERMANIA ventrem,
Umblicum signat mediumve BOHÆMIA ventris,
Corporis at reliquum latis sub vestibus explent
Norvvegi, Dani, Sueci, Finni Livonesque,
Litvani, Prussi, Hungari & hinc Sclavi atque Poloni,
Porro Croatia, Dalmatia atq; hinc Græcia, Thraces,
Serviû, Bulgari, Transilvani, VValachique,
Moldavi, Mosci, Pars Europæa Scytharum.

Termini Europæ.

Flumina sunt Obius Tanaisq; anfractus ad ortum;
Herculeus fretus, internum & mare limes ad Austrum,
Solis ad occasum Oceanus ventosus Atlantis,
Oceanus sed Hyperboreus tibi finis ad Arctum.

Eadem Longa est milliaria Germ. 900.

Longa eadem quater nongenta est millia passuum,
Lata 550.

Dimidium hunc lata est, super & milljaria centum.

Termini Germaniæ.

Gallus ad occasum confuso limite regnat,
Limes ad auroram sunt Hungarus atque Polonus,
Alpes Australis, Borealis Balticus humor.
Teutonas antiquos Rhenus conclusit & Ister,
Et quæ Sarmaticas allatrat Vistula glebas
Junctis sub gelidâ terris habitantibus Arcto.

Circu.

X 2

Versus de Circulis Imperii juxta ordinem in X. II. de anno 1512.

Præstitit hoc olim mens provida ^{a.} MAXMILIANI,
Circulus Imperii decuplus quod dividit oras.

a. (Maximilianus I. Germaniam primo in VI. circulos distribuit:
1. Franconicum, 2. Bavaricum, 3. Suevicum, 4. circulum Rhe-
ni, 5. Westfalicum, 6. Saxonicum inferior. quibus A. 1512. qua-
tuor adjecit: 7. Austriacum 8. Burgundicum, 9. Quatuor Ele-
ctorum ad Rhenum, 10. Saxonicum super.)

Matric. Imper. Mens. Flor.

4748. AVSTRIACVS Turcis, ceu murus aheneus, obstat.

3656. ^{b.} Nomine jam talis, qui re BVRGVNDICVS olim,
Qui non Imperii, sed nunc Hispana veretur
Sceptra, sed Austriacis non abscedentia fastis,

b. Dieser Cräiß ist unter dem König in Hispania, und hat in langen
Jahren zum Reich nichts contribuirt. Reinik. de Reg. Sec. l. 1. class. IV.
cap. 1.

Status XI.

7000. *Vndenis Statibus* RHENIELECTORIVS adstat,
XXXVI.

9004. SAXONICVS superus *ter deno as ordine seno.*
XXII.

8232. *Ter septem Statibus* stabilitur FRANCVS *et uno,*
XIX.

6816. *Cum ter sex uno* BAVARVS concurrat ad arma,
LXXXVII.

14034²₃ *At decies octo cum septem* SVEVICVS amplius,
LVI.

13872. *Cum sex et decies* RHENANVS *quinq,* supremus,
XL.

9988. WESTFALICVS *scensum decies per quatuor offert*
XIX.

9420. Inferus est SAXO *ter sex censetur et uno*

Summa 86770²₃

Leges Imperii Fundam.

Relligio, Pietas AVGVSTO erit aurea cordi,
Imperii perpes manet Aurea Bulla statutum,

Imperii

Imperii à statibus tutabitur ante statuta,
 Conventus quovis dabit Electoribus anno,
 Noxia Principibus delebit fœdera vulgi,
 Imperii Corpus Cæsar non fœdere stringet,
 Sin Electorum non suffragabitur ordo,
 Curabit raptæ Procerum res restituantur,
 Nil alienabit Rerum, nec pignore tradet,
 Imperio AUGUSTUS, quæ sunt divulsa, reduset,
 Non in vicinos temerarius arma capeffet,
 Exulet imperio facies nova sculpta tributi,
 Cessent conventus, Procerum hæc nisi voce probentur,
 Publica Germanus sibi munia vindicat uni,
 Publica Teutonice, vel sint perscripta Latine:
 Non mare, non terras nova vectigalia stringent.
 Indicta nullum proscribet limine causa,
 Indictos census removebit publicus usus,
 AUGUSTI Census sibi poseit Feuda caduca,
 Cudendæ dabit, urgebit data jura monetæ,
 Sceptra nec hæredis titulo sibi credita credet,
 Sunt rata, quæ Proceres solio scivere vacante,
 Imperii sedes Germania fixa manebit.
 Relligio Regio rescripta pace fruuntur,
 Audiet actores, auditos Aula remittet.
 Hæc sancto sancte firmantur Cælaris ore,
 Publica quæve salus vult lex suprema Regentis.
 Cancellis licet his Electio circumscripta;
 Attamen AUGUSTUS dignatur honore Monarchæ
 Et titulo gaudens & Majestate coruscans.

Insignia Imperatoris:

Hoc Augusta docent AUGUSTI insignia: *sceptrum,*
Ensis & aurato duplex Diadema sub orbe,
Cum cruce fert Pomum cur quæso sinistra? fatetur,
 CHRISTO deberi quod fert manus altera *sceptrum,*

Reservata Imper:

Augustus solus concedit Jura Lyceis,
 Majestate Duces, Comites creat atque Barones,
 Nobilibusque novis confert insignia factis,
 Restituitque nothos natali labe notatos,

Electores eorumque jura & iunias.

Coccineis Patribus (si vis) à cardine dictis
Octo Electorum præcedens excipit ordo,
Ordine tres sacro, seclari quinque coruscant,
Officio cujusque suum præponitur *Archi-*
Moguntinas.

Prima Moguntino loca principe sede locata,
Qui per Germanas est *Cancellarius* Oras,
Electoralis Collegi idemque Decanus,
Atque recognoscit Camera decila supremæ,
Imperii Archivum servat dextraque fideque,
Ejus in Archivo matricula tuta quiescit,
Aula Consiliū visens cum Cæsare format, (*Reichs Hoffrath*)
Et decreta simul cum Cæsare publica signat,
Postarum est reliquas inter protectio curas,
Cæsaris (at Noster vivat vel Nestora totum)
Mortem Collegis calamo denunciat atro,
Ad nova temporis suffragia polcit Eisdem,
Collectis reliquum postremus propria promit.
A V Villegiso (*rota*) sunt insignia ducta.

(Archiepiscopus hodiernus est Johann Philipp. à Schönborn ab anno 1647.)
Trevirensis :

Nunc juvet Augustam Trevirorum cernere præscam,
Cujus Natalis vel Isaac tempora tangit,
Excelsam heic sedem tenet *Archiepiscopus* alter,
Gallo-Arelatensis qui *Cancellarius* audit,
Officium cessat, titulus sed jure superstes,
Nomine Magnifico Petri quoque dicitur hæres,

Insuper

Insuper est Primas, qua Gallia Belga patefcit,
Cælaris hic retinet suffragia prima legendi,
Alternant alias Trevirenfis, Agrippinenfis.

(hodiernus est Carol Caspar von der Leyen ab A. C. 1652,)
Coloniensis: c.

Ordine nunc fequitur, cui *fausta* Colonia fedes,
Italica; fcribit qui *Cancellarius* oras,
Ejusdemque manu imponit Chryfobulla coronant
Romano Regi; Sed nunc mutatio rerum eft.

Scilicet alternis fit consecratio dextris,
Ordo Moguntinum, feu tangat Agrippinenfem,
Amborum fines extra fi fiat; at intra
Quisque Diocefin propriam fibi vindicat uni.

(Hodiernus eft Maximilianus Henricus, Dux Bavariz ab A. 1650. nat. 1621.)

(: Curiz Coloniensi adfcriptum: *Salve felix Agrippina Sancta q. Colonia:*)
Rex Bohemiz, Erzfchencké.

Rex eft Imperii Status & Pincerna *Bohemus*.

(Hodiernus ipfe Imperator LEOPOLDVS Nat. 9. Jun. 1640. Rex Hun-
garia 1657. Bohemia 1656. Electus Imper. Rom. 18. Jul. coronatus 22. Jul.
1658 cui & Margarita Philippi IVti. Hisp. R. fil. 1663. nuptæ fit vita & feli-
citas.)

Bavarus, Erzftrucksfaß.

Currentis fecli vicenis tertius annus

Conculfa graviter patria civilibus armis

Cæfaris ad Bavarum devolvit jura legendi.

Imperii *Dapifer* pro Cæsare geftitat orbem.

(Hodiernus eft Ferdinandus Maria Natus A. C. 1636 : 21. Oct.)

Saxo, Erzf Marschall. d.

Saxo potens fequitur fpectatus *Enippius* Heros,

Enifer & *Marschallus*, & hinc postfata Monarchæ,

Quo

Quo Jus Saxonicum viget, ipse Vicarius, orbe.

(Hodiernus est Johann. Georgius II. nat. A. C. 1613. d. 31. Maji.)

(: d. *Enippus* in equis vir, miræ felicitatis Argivorum Rex, cujus clypeum accipiebat fortiter ap. eos rem gerens; precamur & nostro divinitus constituto Clypeo omniagenas prosperitates :)

Brandeburgus, *Erk Sämmerer.*

Brandburgus latis dominans, *Camerarius* oris

Marchio sceptræ novæ præfert aurata Coronæ.

(Hodiernus Fridericus Wilhelmus nat. d. 6. Febr. 1620.)

Palatinus Heidelberg. *Erk Schaumeister.*

Quæso Palatinum Rheni cur ordo tacebat?

Olim qui Dapifer, qui Judex Cæsaris æquus,

Inter seclares Chrysobullæ lege secundus,

Imperii gestans solenniter aurea poma,

Cæsaris Elector dicens suffragia quartus,

Ad partes Rheni Suevusque Vicarius idem;

Olim sic fuerat, sed quæ mutatio nunc est?

Octavus seclæ hoc & quadragesimus annus

Octavum fecit nunc septima vota ferentem,

Imperii Sancti qui, *Thesaurarius* audit,

Imperii manibus gestans infigne, Coronam.

Scilicet ut vexare gravis discordia cœpit

***Wilhelmi* Bavaramve *Domum*, velut armi potentem,**

Atque Palatinam reliquam seu *Stemma Rudolphi*,

Octo Virum facies sub certo foedere nata.

(Hodiern. Carolus Ludovicus nat. 1617. d. 22. Dec.)

Votum:

Sis bonus & felix Regum Rex Maxime, JESV,

Imperium serva, da pacem, noxia pelle!

F I N I S.

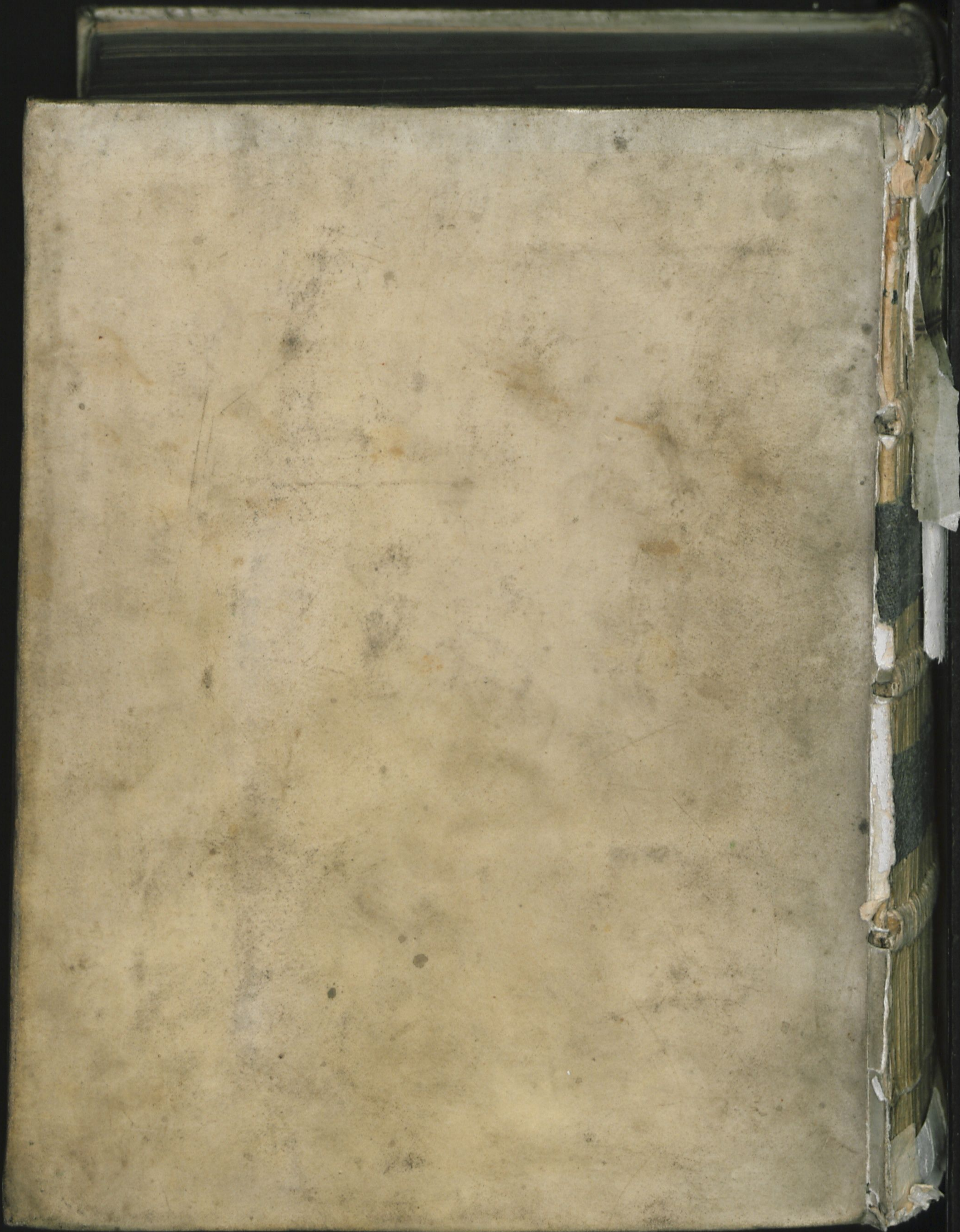
AB: 67 $\frac{13}{e,7}$

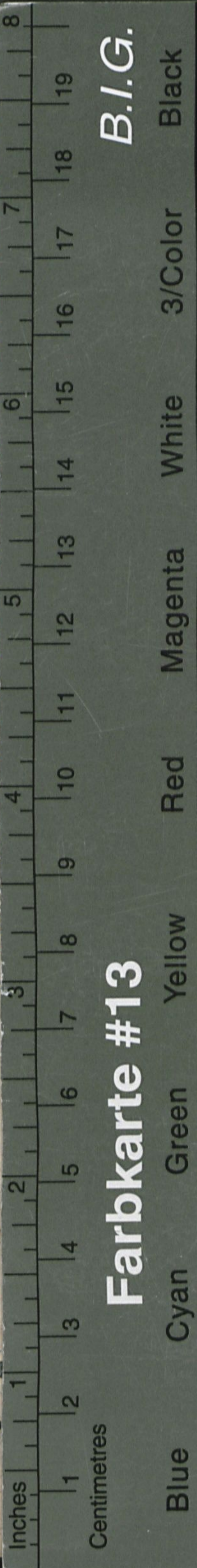
ULB Halle

3

005 949 122

N. J.

10

solenter educabāt, felici rep.

finē sequendi inter alia erat matura in-
el quod vitæ genus pueros proclives ani-
ni ope eos promoverent certi, quod ager
at fractum. Ad dignoscenda vero pue-
oc utebantur invento, ut Ephori quot
rtium & opificiorum instrumenta publi-
& artem experiendi pueris potestatem
artium varietate, mediis, jucunditate, u-
n canerent, ne temere vitæ genus indo-
ium arriperent. Inde natura & arte sic
quovis vitæ instituto virorum excellen-
ris ingeniorum exploratio vigeret, o-
Spartanorum moris exhibent Scholæ in
iano, quo inter alia solertia puerilis in-
a variarum artium & opificiorum vesti-
erium vitæ institutum deinceps respon-
nio suum agunt de vitæ generum varie-
oro re nata differendo, regulas in eligen-
entes de inclinatione & libris, quos sibi
um aliquod proposito inserviens scri-
n in heic nominatis adolescentibus sic
am animum quisque suum B. C. D. vi-
cicio oratorio habendo prægustet. Id-

gen/ Francokusanus

ENTIAM;

el/Molcovia Russus

pue Anatomica,

is

VII. Octobr. hor. IX. In Audit. Maj.

tium publice indicat

ECTORE

REUNER ConR.

quosdam memoriales Geographi-

erii statu, otio Cereali factos.

REYSCHMIDIANIS,